

SSAD

Stratejik ve Sosyal Araştırmalar Dergisi

ISSN 2587-2621

Volume 6 Issue 3, November 2022

sisaddergi@gmail.com

Makale Türü/Article Type: Araştırma/Research

Makale Gönderim Tarihi/Received Date: 10.08.2022

Makale Kabul Tarihi/Accepted Date: 31.10.2022

DOI: 10.30692/sisad.1160287

KAMU DİPLOMASİSİ ÜZERİNE KAVRAMSAL BİR DEĞERLENDİRME: AVUSTURYA TÜRK DİASPORASI ÖRNEĞİ

A Conceptual Evaluation on Public Diplomacy: The Case of the Turkish Diaspora of Austria

Murat ŞENGÖZ

Dr.

Milli Savunma Bakanlığı

ORCID ID: 0000-0001-6597-0161

muratsengoz74@gmail.com

Atıf/Citation: Murat Şengöz (2022), “Kamu Diplomasisi Üzerine Kavramsal Bir Değerlendirme: Avusturya Türk Diasporası Örneği”, *Stratejik ve Sosyal Araştırmalar Dergisi*, C.6, S.3 Kasım 2022, s.565-580.

Öz: Yumuşak güç, ekonomik ve askeri gücü öncelikleyen sert gücün yanında politik gücü kullanmanın dolaylı bir yolu olarak tanımlanmakta ve muhatap olunan aktörlerin ve toplumların tutumlarını ve tercihlerini etkileme çabalarını ifade etmektedir. Bu kapsamda bir yumuşak güç bileşeni olarak kamu diplomasisi, maddi olmayan manevi unsurlar marifetiyle muhatap olunan aktör ve toplumların tercihlerinin etkilenmesi şeklinde kavramsallaştırılmaktadır. Dolayısıyla kamu diplomasisi ekonomik ve askeri teşviklere ve tehditlere dayalı güç kullanımının aksine, maddi olmayan varlıklarla yakından bağlantılıdır. Kamu diplomasisi temelde bir ülkenin politikalarının ve toplumunun bir başka ülke yönetimi ve halkı tarafından hoş görülmesi ve desteklenmesi maksadıyla, ülkenin belirli politikalarının anlatılması ve muhatapların ikna edilmesi, ülkenin kaynaklarının tanıtımının yapılması için, sivil toplum kuruluşları veya gerçek kişiler gibi devlet dışı kurumlar tarafından gerçekleştirilen çabaların tümüdür. Bu çalışmada kamu diplomasisi olgusu çeşitli boyutlarıyla açıklanmakta, akabinde önemli bir kamu diplomasisi vasıtası olarak diaspora ve Avusturya Türk diasporası üzerinden ve Avusturya Türkiye minasebetleri bağlamında bir değerlendirme yapılmaktadır. Bu bağlamda başarılı birer kurumsallaşmış kamu diplomasisi vasıtaları olarak Yunus Emre Enstitüsü ile Avusturya Türk Kültür Vakfı üzerinden kavramsal bir inceleme yapılmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Yumuşak Güç, Kamu Diplomasisi, Türk Diasporası.

Abstract: Soft power is defined as an indirect way of using political power as well as hard power, which assumes economic and military power and it refers to the efforts to influence the attitudes and preferences of the actors and societies that are addressed. In this context, public diplomacy as a soft power component is conceptualized as influencing the preferences of the actors and societies that are dealt with through non-material and moral elements. Therefore, public diplomacy is closely linked to intangible assets, unlike the use of force based on economic and military incentives and threats. Public diplomacy is basically all the efforts made by non-state institutions and non-governmental organizations or natural persons in order to tolerate and support the policies and society of a country in another country, to explain the specific policies of the country and to persuade the interlocutors, to promote the country's resources. In this study, the phenomenon of public diplomacy is explained with its various dimensions, and then an evaluation is made in the context of diaspora and Austria-Turkish diaspora and Austria-Turkey relations as an important public diplomacy tool. In this context, a conceptual analysis is carried out through Yunus Emre Enstitüsü and Austrian Turkish Culture Foundation as successful institutionalized public diplomacy instruments.

Keywords: Soft Power, Public Diplomacy, Turkish Diaspora.

GİRİŞ

Uluslararası ilişkilerde yumuşak güç politik gücün, kültürel çekicilik ve ideolojik bir saikle ve uluslararası kurumların yardımıyla kullanımını tanımlayan bir siyaset bilimi terimidir (Nye, 2004a, s. 255-270). Yumuşak gücün temel özelliği, ekonomik teşvikler veya askeri tehditler kullanılmadan muhatap alınan yabancı bir ülkenin siyasi aktörlerinin ve halklarının tutum ve kararlarını etkileyebilmektir. Yumuşak güç, ekonomik ve askeri gücü varsayan ve ekonomik teşviklere veya askeri tehditlere dayanan sert gücün yanında politik gücü kullanmanın dolaylı bir yolu olarak tanımlanmaktadır. Bu bakımdan yumuşak güç, fiili olarak güç kullanmadan, dolaylı bir tutum sergilemek suretiyle, muhatap alınan aktörlerin siyasi tercihlerinin etkilenmesi ve şekillendirilmesini hedeflemektedir (Nye, 2004b). Buradan hareketle yumuşak güç kaynaklarının seçiminde muhatapça takdir ve talep görecektir, alaka uyandıran, çekiciliği yüksek bir takım temaların kullanılması gerekir. Bu temelde yumuşak güç, uluslararası bağlamda genellikle devletlerin ve devlet dışı aktörlerin, diğer aktörleri siyasi tercihleri konusunda etkilemeyi ve dolayısıyla kendi menfaatleriyle uyumlu bir beklenti ve hedeflere yöneltmeyi amaçlamaktadır. Nye'nin konseptine göre, yumuşak güç her zaman siyasi liderliğin kilit bir unsuru olmuştur. Nye'ye göre (2008), yumuşak ve sert gücün etkileşimi paradoksal olarak hem karşılıklı ve sinerjik olarak birbirini güçlendirebilir, hem de bazen zararlı olabilir. Nye bunun için ilgili aktörlerin yumuşak güç ile sert gücü başarılı bir şekilde birleştirme yeteneğini akıllı güç olarak tanımlamaktadır. Bu kapsamda Nye'nin kavramsallaştırdığı üzere, muhatap ülkenin siyasi tercihlerinin devlet otoritesi ve halk nezdinde etkilenme ve şekillendirilme kapasitesi, ekonomik ve askeri teşviklere ve tehditlere dayalı güç kullanımı ile birlikte maddi olmayan varlıklarla da yakından ilişkilidir. Bu noktada savunulan veya pazarlanan tema ve değerlerin muhataplarınca çekici bir etkiye sahip olması ve ilgi görmesi önemlidir. Yani evvela anlatılacak ve kabul görecektir güçlü bir hikâyeye sahip olmak gerekir.

Nye (2004b) temelde, devletlerin yumuşak gücünün kullanılmasında üç ana vasıta olarak, kültürel, siyasi ve dış politikayla ilgili temaları etki güçleri nedeniyle öncelikler. Jürgen Hartmann (2009, s. 63), Nye'nin birer kamu diplomasisi vasıtası olarak öncelikli olarak ele aldığı kültürel, siyasi ve kültürel temalara, uluslararası ve toplumlararası ilişkilerde her zaman önemini ve değerini muhafaza eden din ve dil ile ilgili konular ile son zamanlarda hayatın her alanında daha fazla yer tutan ve yaşamın ayrılmaz bir parçası haline gelen bilim ve teknoloji ile ilgili hususları da ekler. Bu bağlamda kamu diplomasisi yukarıda ifade edilen bu tema ve vasıtalarından istifade ile, devlet dışı aktörler, sivil toplum kuruluşları ve gerçek kişilerce uluslararası değişim programları, uluslararası bilgi programları, medya araştırmaları ve anketleri gibi yöntemlerle, yabancı ülke halklarını anlama, belli bir amaç çerçevesinde onları bilgilendirme ve etkileme eylem ve çabalarını içermektedir. Bu sebeple kamu diplomasisi, ülkeler arasındaki bağların güçlendirilmesine hizmet eder, böylece taraflar arasındaki olumsuz algıların ortadan kaldırılması suretiyle askeri, siyasi, ekonomik vesair çatışma potansiyelinin azaltılmasına katkı sağlar (Lange, 2007).

Kamu diplomasisinin amacı ülkelerin dış politikaların oluşturulması ve yürütülmesi süreçlerinde, yabancı ülke halklarının ve kamuoyunun tutumlarının ülke lehinde olacak şekilde etkilenmesidir. Kamu diplomasisi bu kapsamda geleneksel diplomasi uygulamalarından farklı olarak tüm çabaların devlet dışı organizasyonlar, kurumlar, sivil toplum kuruluşları ve hatta gerçek kişiler marifetiyle yapılmasına atıf yapar (Cull, 2016). Bu anlamda kamu diplomasisi, bir ülkenin politikalarının bir başka ülkede hoş görülmesi ve desteklenmesi, ülkenin belirli politikalarının anlatılması ve muhatapların ikna edilmesi, ülkenin kaynaklarının tanıtımının yapılması için, devlet dışı organizasyonlar ve kişiler tarafından gerçekleştirilen çabaların tümünü kapsar. Nitekim geleneksel diplomasi, devletlerin resmi kanalları tarafından gerçekleştirilen elit diplomatik çabaları içerir. Buna karşılık kamu diplomasisi, resmi olmayan

kanallar marifetiyle bir ülkenin diğer ülke halklarıyla iletişim kurması ve kamuoyunu etkileme çabalarına atıf yapar. Bu noktada kamu diplomasisi esasen geleneksel diplomasinin tamamlayıcı bir unsuru olarak sayılabilir (Taylor, 2009; Sancar, 2012). Bu kapsamda filmler, müzikler, sportif aktiviteler, video oyunları ve diğer sosyal/kültürel festivaller ve faaliyetler birer kamu diplomasisi aracı olabilirler. Nitekim bu tür faaliyetler ülke halklarının birbirlerini anlamaları için son derece önemli fırsatlar sunar. Bu konuda dikkate alınması gereken husus, verilmek istenen mesaj ve bırakılmak istenen etkinin muhatap kitle tarafından nasıl algılandığının başlangıçta iyi tahlil edilmesi ve stratejilerin bu istikamette belirlenmesine duyulan ihtiyaçtır (Finn, 2002). Bu noktada otantik olmak belki iyidir, ama otantik ve spontan olmak her zaman beklenen olumlu sonuçların elde edilmesini sağlamaz. Bunun için aynı zamanda verilen mesajların farklı toplumlar tarafından nasıl yorumlandığının da analiz edilmesi kuşkusuz doğru anlaşılma derecesini artırır ve güdülen maksadın tahakkuk ettirilme imkânını güçlendirir.

Nitekim kamu diplomasisi bir yumuşak güç enstrümanı olarak milyarlarca dolara mâl olan klasik diplomatik, ekonomik ve askeri uygulamalar marifetiyle elde edilemeyecek nispette başarıların elde edilebilmesine imkân veren faaliyetler serisidir. Bu noktada diasporalar eğer kendilerinden etkin bir şekilde istifade edilebilirse, çok önemli bir kamu diplomasi vasıtası olarak ülkeler arasındaki ekonomik, sosyal ve kültürel ilişkilerin güçlendirilmesine katkı sunabilir. Bir diaspora, kaynağı ayrı bir coğrafi bölgede bulunan dağınık bir popülasyondur. Bu sebeple klasik diaspora kavramı; travmatik bir göçü ifade eder. Ne var ki günümüzde diaspora, sadece politik nedenlerle değil, ekonomik, eğitim, gibi farklı nedenlerle de yurdu terk edip, başka bir ülkeye yerleşen insanların meydana getirdikleri toplulukları ifade etmek için de kullanılır. Yurt dışında belli bir bölgede yaşayan göçmenlerin meydana getirdiği her türlü organizasyon, sivil toplum kuruluşu ve iktisadi teşebbüsler diaspora tanımı içinde değerlendirilir (Panikos, 1999, s. 145).

Çalışmanın Amacı ve Yöntemi

Bu çalışmada öncelikle giriş bölümünde kamu diplomasisi olgusu çeşitli boyutlarıyla açıklanmakta, kamu diplomasisinin ülkeler arasındaki ilişkilerin geliştirilmesi bağlamındaki önemi ve değeri vurgulanmaktadır. Çalışmanın devam eden bölümlerinde ise, kamu diplomasisi olgusunun daha iyi anlaşılabilmesi için önemli bir kamu diplomasisi vasıtası olarak uluslararası kurumsal eğitim programları tarafından gerçekleştirilen bazı çalışmalara değinilmektedir. Sonrasında ise, tarihsel olarak Avusturya Türkiye münasebetleri bağlamında, Avusturya Türk diasporası üzerinden birer kamu diplomasisi vasıtası olarak Yunus Emre Enstitüsü ile Avusturya Türk Kültür Vakfı'nın çalışmaları ve elde ettikleri başarılar hakkında bir izahat gerçekleştirilmektedir. Bu çalışma temelde kamu diplomasisi ve bir kamu diplomasisi vasıtası olarak Avusturya Türk diasporası ile ilgili olarak kavramsal, hermenötik ve eklektik bir inceleme, yorum ve değerlendirme içermektedir. Yapılan çalışmada kullanılan tüm doküman ve yayınlar, literatür tarama tekniği ile elde edilen veri ve kaynaklardır.

Bir Kamu Diplomasisi Aracı Olarak Uluslararası Kurumsal Eğitim Programlarına Örnekler

Dünyada kurumsal bir kimliğe sahip ve popüler kamu diplomasisi vasıtalarından bahiste kuşkusuz Amerika'nın Sesi (Voice of America), Deutsche Welle gibi radyo ve televizyon yayınları ile "Fulbright" Bursu ve "Uluslararası Ziyaretçi Liderlik Programı" gibi değişim programları en başta sayılabilir (Cull, 2010). Nitekim bu noktada öğrenci bursları günümüzde en etkin kamu diplomasi yöntemlerinden bir tanesidir. Amerika Birleşik Devletleri (ABD) Eğitim ve Kültürel İşler Bürosu - Değişim Programlarının resmi internet sitesinde paylaşılan verilere göre, ki bu kurumun finansmanı ABD Hükümeti tarafından sağlanmakta ve ABD Dışişleri Bakanlığı ile müştereken hizmet vermektedir, Fulbright Programı ile her yıl yaklaşık 8.000 üstün başarılı yabancı öğrenciye ABD tarafından ABD'de öğrenim bursu verilmektedir. Ayrıca Fullbright Programı kapsamında her yıl yüzlerce öğretmen ve profesyonelin yanı sıra

yaklaşık 1.600 ABD öğrencisi, 4.000 yabancı öğrenciye, 1.200 ABD'li ve 900 yabancı bilim insanına, bilime verdikleri katkılardan dolayı çeşitli ödüller verilmektedir. 1946'daki kuruluşundan bu yana programa yaklaşık 370,000 "Fulbrighters" iştirak etmiştir (URL-1/Erişim: 21.05.2022). Fulbright bursunun İngiliz versiyonu ise "Exeter" bursudur. Aynı şekilde Exeter bursundan da istifade eden kişilerin çok sonradan ülkelerinde önemli konumlara geldikleri sıklıkla dile getirilmektedir.

Öğrenim burslarına ilave olarak, ABD tarafından her yıl binlerce öğrenci ve genç yönetici "Uluslararası Ziyaretçi Liderliği Programı" (International Visitors Leadership Program) kapsamında Amerika Birleşik Devletleri'nde üst seviyede ağırlanmaktadır. Bu kapsamda her yıl çeşitli ülkelerden yaklaşık 5000 iyi yetişmiş, seçkin ve muhtemelen ülkelerinin geleceğinde aktif sorumluk üstlenecek genç yönetici ABD'ye davet edilmekte ve kendilerine Amerika Birleşik Devletleri kurumları ve devlet işleyişi hakkında bilgiler verilmektedir. Bu program, ABD Dışişleri Bakanlığı'nın önde gelen profesyonel bir değişim programıdır. ABD'ye yapılan kısa süreli ziyaretler sayesinde, ülkelerinde hâlen çeşitli alanlarda yetkin durumda bulunan genç yönetici ve lider adayları hem global ölçekte vizyonlarını genişletme imkânı elde etmekte, hem de Amerikalı muhatapları ile kalıcı dostluklar ve ilişkiler geliştirebilmektedirler. Programın başlamasından bu zamana kadar geçen süre içinde aralarında hâlen bazıları aktif görevde de bulunan en az 500'den fazla Devlet Başkanı ve Bakan seviyesinde üst düzey politikacının bulunduğu, toplamda 200.000'den fazla uluslararası ziyaretçi, Uluslararası Ziyaretçi Liderliği Programı vasıtasıyla Amerikalı meslektaşlarıyla etkileşimde bulunma imkânı elde etmiştir (URL-2/Erişim: 21.05.2021).

ABD Uluslararası Eğitim Enstitüsü'nün (IIE) burs bölümü olan Uluslararası Burslar Konseyi (CIES) verilerine göre, tüm dünyada yurt dışında eğitim gören öğrencilerin toplamının yaklaşık üçte biri Amerika Birleşik Devletlerinde öğrenim görmektedir. Fulbright ve Uluslararası Ziyaretçi Liderliği Programına ilave olarak Amerika Birleşik Devletleri tarafından, ABD 2021 mali yılı finansal raporunda açıklandığı üzere, 700 milyar dolardan biraz fazla olarak belirlenen Savunma Bakanlığı bütçesinin kayda değer bir kısmı ile ABD Eğitim ve Doktrin Komutanlığınca (TRADOC) koordinesinde birçok dost ve müttefik ülkenin askerlerine eğitim desteği sunulmaktadır (URL-3/Erişim: 27.06.2022).

Bu noktada bilhassa ABD ve İngiltere'nin oldukça planlı ve sistematik bir kamu diplomasisi politikası izlediği söylenebilir. Ancak burada dikkate alınması gereken husus görünürde bir devlet müdahalesi veya etkisi olmasa bile, esasen yurt dışı eğitimi, staj veya çeşitli bilim ve kültür programlarına katılan her birey bir şekilde hayatın olağan akışı içinde, yukarıda zikredilen eğitim ve burs programlarının türevlerinin bir muhatabıdır. Çünkü yukarıda izah edilen programların dışında her yıl binlerce birey daha, sadece nispeten daha iyi koşullarda ve avantajlı bir biçimde bir geleceğe hazırlanmak, en azından yabancı lisan bilgilerini ve kültürlerini geliştirmek veya çalışma hayatında tecrübe ve birikimlerini artırmak maksadıyla yurt dışına çıkmaktadırlar. Netice itibarıyla bu kapsamda yurt dışına çıkan gençler de bir şekilde eğitim ve öğretim görmek, staj yapmak ve çalışmak için gittikleri ülkelerde muhataplarıyla çeşitli derecelerde dostluklar kurmakta, yakın ilişkiler geliştirmekte ve bir şekilde kamu diplomasisinin birer aktörü olarak ülkelerini temsil etmektedirler.

Yurt Dışı Türk Toplulukları ve Avusturya Türk Diasporası Özelinde İki Kamu Diplomasisi Örneği

Kamu diplomasisinde kullanılan birçok prensip ve vasıta bulunmaktadır. Bu kapsamda Nicholas J. Cull (2008), kamu diplomasi prensiplerini beş, vasıtalarını ise temelde iki kategoride tasnif etmektedir. Cull kamu diplomasi prensipleri olarak; muhatabı dinleme ve anladığını gösterme; hakikatleri yumuşak bir üslup ile savunma; çok uluslu ve kültürel girişimlerde bulunma; değişim diplomasisi ve uluslararası yayıncılık şeklinde bir tasnif yapmaktadır. Kamu diplomasi vasıtaları olarak ise temelde gerçek kişiler ve örgütlü yapılar olmak üzere iki tür ayırım

yapmaktadır. Örgütlü yapılar, devletlerle ilişkili veya ilişkisiz sivil müesseseler, her türlü sivil toplum kuruluşlarıdır. Gerçek kişiler ise bağlı veya mensubu oldukları organizasyon kümelerinin dışında bizatihi sahip oldukları bireysel varlıklarıyla kamu diplomasisi alanında katma değer katan kişilerdir. Gerçek kişiler bir organizasyonun parçası olsalar veya olmasalar da, aslında en masrafsız, etkili ve sahici bir kamu diplomasisi aracıdır. Gerçek kişiler çoğu zaman ülkelerin sıradan vatandaşları, öğrenciler, öğretmenler, bilim insanları, müteşebbisler, sporcular, sanatçılar, iş adamları, yardımseverler, maceraperestler veya turistler olarak, kamu diplomasisi alanında katma değer sağlayabilirler. Misal bu noktada sıradan kişilerin gayretleri ve temsilleriyle birlikte, alanında başarılı kimselerin çabaları devletin resmi organlarının elde edemeyeceği başarı ve kazanımların elde edilebilmesine imkân verebilir. Bu kapsamda bu bölümde yurt dışı Türk toplulukları, tarihsel olarak Avusturya Türkiye münasebetleri ile kurumsal birer kamu diplomasisi vasıtası olarak Yunus Emre Enstitüsü ve Avusturya Türk Kültür Vakfı örnekleri üzerinden bir izahat gerçekleştirilecektir.

Tarihsel Olarak Avusturya Türkiye Münasebetleri ve Avusturya'lı Türkler

Hâlen yurt dışında Türkiye kökenli altı milyondan fazla Türkün iş, eğitim gibi sebeplerle göçmen olarak yaşadığı değerlendirilmektedir. Bu kapsamda Avrupa'da yaşayan Türk diasporası üzerine Aralık 2020 yılında tamamlanan bir araştırmaya göre hâlen Avrupa'da beş milyondan fazla Türkiye kökenli insan yaşamaktadır (Hoffman, Makovsky ve Werz, 2020). Avrupa'da yaşayan bu beş milyondan fazla Türkiye kökenli insan kuşkusuz birçok bakımdan Türkiye'yi Avrupa toplumuna bağlayan büyük bir insani ağın parçasıdır. Esasen Türkiye kökenli insanların Avrupa'daki varlığı 1960'lı yıllardan itibaren Avrupa'ya yabancı işçi göçleriyle başlamıştır. Bu işçi göçleri, sonrasında Avrupa'da kalıcı bir Türk diaspora topluluğunun oluşmasıyla sonuçlanmıştır. Bu anlamda Avrupa'da yaşayan Türkiye kökenli insanların vatandaşlık, entegrasyon, asimilasyon ve sosyal mübadele sorunları geçen yıllara rağmen hâlen politik bir hassasiyet olarak devam etmektedir. Bunlardan önemli kısmı buldukları ülkelerde halihazırda vatandaşlık haklarını da elde etmişlerdir (Hoffman vd., 2020). Bu sayıya Osmanlı bakiyesi ülke coğrafyalarında kalan veya Asya kıtasında bağımsızlıklarını elde edememiş veya bir ülkede azınlık olarak yaşayan akraba ve soydaşlarımız dâhil değildir, çünkü onlar hukuken ve sosyolojik olarak buldukları ülkede ev sahibi statüsünde oldukları veya normatif olarak öyle olmaları gerektiği için göçmen kategorisinde değerlendirilmemektedir. Misal, Çin'in Ankara Büyükelçiliği'nin resmi internet sitesinde Doğu Türkistan'da yaşayan Uygurların nüfusu yedi milyon olarak belirtilmektedir (Şengöz, 2020, s. 50-56). Doğu Türkistan milli liderlerinden Mehmet Emin Buğra ile İsa Yusuf Alptekin'in verdikleri mülakata göre ise Uygur Bölgesinde 24 milyonu Uygur olmakla beraber 40 milyon insan yaşamaktadır. Bununla beraber yabancı kaynakların verdiği rakamlar ile yapılan incelemeler sonucunda şu anda Doğu Türkistan'da 15–20 milyon civarında Türk olmak üzere toplam 30 milyon insanın yaşadığı söylenebilir (Günay, 2005; Sean, 2020). Bu bakımdan bu nüfusun da eklenmesi ile birlikte yurt dışında çeşitli ülkelerde yaşayan Türk kökenli toplum, belki bugün henüz arzu edilen yeterlilik seviyesinde olmasa da, çok uzak olmayan bir zaman dilimi içinde, yaşadıkları ülkelerde elbette çok daha iyi ve nitelikli bir temsil kabiliyetine sahip olmalarıyla paralel olarak, çok daha önemli bir kamu diplomasisi vasıtası olarak kıymet arz edeceklerdir.

Günümüzde Türk nüfusunun göçmen olarak yaşadığı ülkelerin başında, Almanya, Belçika, Fransa, Hollanda, Avusturya gibi Avrupa ülkeleri ile ABD, Kanada, Avustralya gelmektedir (Heckman, 1997, Hoffman vd., 2020). Avusturya ve Almanya gibi ülkelerde çifte vatandaşlığa müsaade edilmemektedir. Bunun haricindeki ülkelerin birçoğunda Türkler aynı zamanda Türkiye Cumhuriyeti vatandaşlıklarını da devam ettirmektedirler. Bu kapsamda Avusturya da önemli sayıda Türkiye kökenli toplumun yaşadığı ve kamu diplomasisi bağlamında etkili olduğu güzide bir Avrupa ülkesidir. Avusturya'nın başkenti Viyana ise birçok bakımdan Avrupa'nın bir nevi kültürel ve tarihi başkenti konumunda eşsiz bir tarih ve kültür mirasına

sahiptir. Günümüzde her yıl yaklaşık binden fazla Türk genci Avusturya'nın Viyana ve diğer şehirlerine sadece üniversite eğitimi için gelmektedir. Ayrıca her yıl yaklaşık beş yüz binden fazla Avusturyalı, tatillerini Türkiye'de geçirmekte ve birçoğu, Türkiye'nin güney ve batı sahillerinde konut sahibi olmaktadır. Bu anlamda Avusturya tarihsel, kültürel ve barındırdığı Türkiye kökenli nüfus açısından özel olarak incelemeye değer bir ülkedir. Kaldı ki Türkiye Avusturya münasebetleri tarihsel açıdan oldukça zengindir. Hem günümüz Avusturya'sının kökleri, hem de Türk dünyası ile ilişkileri çok eski zamanlara kadar dayanmaktadır.

Nitekim Avusturya'da ilk devlet varlığı, İsa Peygamber'in dünyaya geldiği tarihlerde Roma İmparatorluğuna büyük ölçüde entegre olan Kelt (Bu topluluğa Romalılar tarafından Galler, Galli, Yunanlılar tarafından Keltler, Keltai denilmektedir) Krallığı'dır. Bu anlamda Keltlerin Anadolu topraklarındaki varlığı şu ana kadar birçok araştırmaya konu olmuştur. Esasen Viyana (Eski adı Vindobona), Salzburg (Eski adı Luvavum), Hallstadt gibi birçok Roma yerleşiminin inşa edilmesi ile Keltlerin eş zamanlı olarak Avrupa ve kısmen Amasya (Amaseialı) gibi Anadolu coğrafyasında, var oldukları dönemler birbirine yakın ve ardışıktır (Kaya, 2012, s. 1-16). Nitekim bu sebeple Oğuzlarla ilgili birçok önemli tarihi-kültürel anlatılara ve folklorik materyallere Keltlerde de rastlanılmaktadır (Gasıмова, 2020, s. 534-550). Atilla'nın Hun Devleti'nin bugünkü Macaristan coğrafyalarına akınları ve işgali ile yaşanan Kavimler Göçünün yarattığı etkinin bir sonucu olarak Roma Devleti dağılır ve binlerce şehir devletine dönüşür. Germen kabilelerinin bugünkü Bavyera, Tuna ve Alp bölgelerine yayılmasıyla birlikte Avusturya, Roma dönemine ait topraklarını kaybeder. Böylece günümüzde kullanılan ismi ile Avusturya'nın, o zamanki adı Ostarrichi'dir, çekirdek toprakları sömürülür. Avusturya Devletinin tarih sahnesinde günümüzdeki kullanılan ismi ile yer alması ise ancak 996 yıllarına rastlar (Stevens ve Abbott, 2007). Dolayısıyla günümüz Avusturya'sı kadim bir medeniyetin devamıdır. Türk Avusturya ilişkileri denince esasen akla ilk Osmanlı Padişahı Kanuni Sultan Süleyman'ın Viyana kuşatması gelmektedir. Zaten Avusturya'da nereye gidilirse gidilsin Osmanlı Devleti'nin Birinci ve İkinci Viyana Kuşatmaları ile alakalı bir duvar yazıtı, binaların duvarlarında sergilenen bir top mermisi veya başkaca bir hatırat, simge ve öykülere rastlanılır. Osmanlı Devleti'nin ilk Viyana Kuşatmasının tarihi 1529'dur ve aslında hadise klasik bir muhasaradan daha ziyade bir fırsat taarruzudur, belki bir başarıdan faydalanma harekâtı. Kanuni Sultan Süleyman'ın Viyana kuşatması özünde Viyana'yı ele geçirmek için gerçekleştirilen bir askeri harekâttan ziyade zorlayıcı diplomasinin, gözdağı vermenin bir enstrümanı olarak icra edilen bir harekâttır. Dolayısıyla Kanuni Sultan Süleyman'ın icra ettiği harekâtın kazanımları daha ziyade diplomatiktir. Aslında Avusturya halkının büyük kesiminin hikâyesini bildiği, kahramanlarının Merzifonlu Kara Mustafa Paşa ve Kırım Hanı Giray Han'ın olduğu İkinci Viyana Kuşatmasıdır. Bu kuşatma harekâtı ise çok sonraları 1683 yılında gerçekleşmiş ve sonrasında 1699'lara devam eden süreçte Osmanlı Devleti Karlofça Anlaşması ile büyük kayıplar yaşamıştır. Ne var ki aslında bu kuşatma Osmanlı Devleti'nin kayıplarından ziyade, süreci ve sonucu itibarıyla Birleşik Avrupa Birliğinin oluşmasını meydana getiren bir sosyo-kültürel ve sosyo-ekonomik bir birikime kaynaklık etmiştir.

Nereden bakılırsa bakılsın 1529 ve 1683 yıllar Türkler ve Avusturyalılar için iki önemli tarihtir (Matzka, 2009). 1529 tarihi itibarıyla Avusturya'da diğer tüm Avrupalı devletler gibi, Türk paradigması korku ve tehdit olarak kodlanmıştır. Bu paradigma, Polonya Kralı Prens Sobiensky komutasında Avrupa Müttefik Komutanlığının Eylül 1683'te Kahlenberg tepesinde elde ettiği askeri başarı sonrasında Türk kuşatmasını yarması ve Osmanlı Devleti'ni geri püskürtme harekâtına başlamasına kadar devam etmiştir. 1683 yılının Eylül ayı Avrupalı devletlerce, yenilmez denilen Osmanlı Devleti'nin yenilebileceğinin anlaşıldığı ve Osmanlı Devleti aleyhine bütün sırrın çözüldüğü kritik bir zamanı ifade etmektedir. Nitekim 1699'da Karlofça (Karlowitz) Anlaşması ile Avusturyalılar için, Büyük Türk Savaşı sona erer. Bu bahsi tamamlarken ifade etmek gerekir ki, Avusturya-Türkiye ilişkilerinde nedense sadece Osmanlı Devleti tarafından gerçekleştirilen Viyana Kuşatmaları hatırlanır, ancak her iki devletin Birinci Dünya Savaşında müttefik oldukları ve Osmanlı Devletinin seçkin askerlerinin Galiçya'da

Avusturya saflarında savaştıkları ve aslında 1699 Karlofça Anlaşmasının hemen sonrasında, Türk modasının, mimarlık sanatının, saray törenlerinin ve Osmanlıyı konu alan drama ve operaların Avusturya üzerindeki uzun soluklu etkileri pek hatırlanmaz.

Avusturya ile Türkiye arasındaki ilişkilerde bilhassa Türkiye’de gerçekleştirilen arkeolojik çalışmalar önemli bir yer tutmaktadır. 1893 yılından itibaren Avusturya Arkeoloji Enstitüsü Başkanlığı tarafından Türkiye topraklarında arkeolojik kazılar yapılmaktadır. Bunlardan en önemlisi Efes’te yürütülen kazı ve araştırmalardır. Efes’ten getirilen bazı eserler hâlen Viyana’da Hofburg İmparatorluk Sarayında bulunan Efes Müzesinde sergilenmektedir. Ayrıca Viyana’da MuseumQuarter’da bulunan Kunsthistorisches Müzesinde, sergilenen yüz elli iki parça orijinal boyalı kabartma plakadan da bahsedilmelidir. Bahse konu eserler, Türkiye’nin güneybatısındaki tarihi Likya bölgesinde eşsiz bir mezar olan Trysa Kahramanına aittir. Dönemin Türk makamlarının onayı ile yaklaşık yüz elli iki orijinal boyalı kabartma plaka Viyana’ya nakledilmiş ve Viyana Sanat Tarihi (Kunsthistorisches) Müzesinde sergilenmektedir. Bu kapsamda ayrıca Avusturya Türkiye arasındaki diplomatik ilişkilerle ilgili olarak; Avusturya ve Osmanlı Devleti arasında 18. yüzyılın ikinci yarısından itibaren daimi bir diplomatik temsilcilikler teşkil edildiği ifade edilmelidir. Osmanlı Devleti, 1798 yılından itibaren Viyana’da daimi bir elçilikle temsil edilmektedir (Kasaba, 2008, s. 192). Osmanlı Devletinin bir Avrupa ülkesinde Büyükelçilik düzeyinde ilk diplomatik temsilciliği de yine Viyana’da tesis edilmiştir. Ayrıca, Viyana Diplomatik Akademisi 1754 yılında İmparatoriçe Maria Theresia tarafından "Doğu Akademisi" olarak kurulmuştur. Bu bakımdan Viyana Diplomatik Akademisi dünyanın en eski diplomatik akademisidir. Viyana Diplomatik Akademisini Türkiye için özel kılan husus ise, kuruluşunda Osmanlı Türkçesinin Akademi’de ilk yabancı dil olarak kabul edilmiş ve özellikle Osmanlı İmparatorluğu ile ilişkilerin derinleşmesine katkıda bulunmuş olmasıdır.

Avusturya’da 1912 yılından itibaren İslam dini, resmi bir din olarak tanınmaktadır. Avusturya tarafından İslam dininin 1912 yılından itibaren tanınması ve 1979 yılından itibaren de İslam dininin ülkede kurumsallaşması bakımından, Avusturya diğer Avrupa ülkeleri arasında özel ve öncü bir konuma sahiptir. İslam dini mensuplarının bir topluluk olarak yasal bir biçimde tanınması, 19. yüzyıla kadar uzanmaktadır. 1878’de Bosna-Hersek’in Avusturya Macaristan Monarşisine eklenmesiyle yaklaşık bir milyon Müslüman nüfus Avusturya-Macaristan İmparatorluğuna dâhil olmuştur. O sıralar, Avusturya egemenliğindeki etnik Türkler ile birlikte diğer Müslüman nüfusun tamamının da Türk olarak nitelendirilmesi önemlidir. Esasında İslam, 1874 yılından beri Avusturya Macaristan Monarşisi tarafından dini bir toplum olarak tanınmaktadır. Nitekim hâlen Avusturya’da yaşayan çoğu Türk Müslüman, Avusturya’da konuşlu olan Türkiye Cumhuriyeti Diyanet İşleri Başkanlığına bağlı Avusturya Türk İslam Kültür ve Sosyal Yardımlaşma Birliği (ATIB Union) ve cami kurma ve koruma derneklerinde sosyalleşmektedirler. Bu tesisler sadece Türkiye Cumhuriyeti tarafından desteklenmektedir. Avusturya’da İslam dinine ilave olarak Alevilik de ayrıca müstakilen resmi bir din olarak tanınmaktadır. Alevilik dini Avusturya’daki Türkler arasında oldukça yaygındır.

Nitekim tarihsel açıdan incelendiğinde Avusturya’nın başkenti Viyana, çekirdek Avrupa coğrafyasının sanat, tarih ve kültür başkentidir. Bu bakımdan esasen Viyana Avrupa medeniyetinin bir iz düşümü ve tafsilatı hükmündedir. Örneğin Viyana’nın tarihi Hofburg sarayının avlusunda bulunan kahramanlar meydanında, General Prens Eugen’in şaha kalkmış atı üzerinde bir heykeli bulunmaktadır. Prens Eugen’in şaha kalkmış atının ayakları altında ise yere yüzükoyun serilmiş, göğsü çıplak bir yeniçeri askeri ve Osmanlı Tuğu (Sancağı) göze çarpmaktadır. Viyana Askeri Müzesinde, Şehir Müzesinde, ayrıca birçok şehir ve kasaba meydanlarında daha bunun gibi pek çok anıt, rölyef ve resim olarak sergilenen objeye rast gelmek mümkündür. Nitekim bugün müzelerde veyahut şehir meydanlarında yer alan tarihi eserlerde Avusturya’lı bir komutanının şaha kalkmış atının ayakları altında resmedilmiş bir yeniçeri askerini veya Osmanlı tuğunu kurtarmak pek mümkün değildir. Ancak kamu diplomasisi yöntemleriyle bu hikâyeler üzerinden bile esasen bu heykellere bakan kişilerde acıma ve küçümseme değil de, saygı ve derin hürmet duygularını oluşturabilmek amacıyla bir

takım girişimlerde bulunulabilir. Nitekim Viyana Askeri Müzesi Birinci Dünya Savaşı'na ait eserlerin sergilendiği birinci katında, bu savaşa birlikte katılan Avusturya Macaristan İmparatorluğu ve Osmanlı Devleti'ne ait bir takım obje ve eserler de pekala sergilenebilir. Böylece iki ülke halklarının birbirlerine duydukları teveccühün geliştirilmesine katkı sağlanabilir. Bu nedenle bu noktada salt hamasi bir takım tutumlar yerine, kültürler arası diyalog ve işbirliğini geliştiren çabaların geliştirilmesi istikametinde yapıcı adımlar atılabilir. Bu kapsamda ayrıca hâlen Viyana Merkez Mezarlığı'nda 91 ve 92 numaralı gruplarda istirahat eden Birinci Dünya Savaşı Osmanlı şehit askerleri için bir anıt düzenlenmesi ve münhasıran şehitlik hazırlanması için girişimlerde bulunulabilir (Şengöz, 2022, s. 39). Nitekim ülkelerin tarihçeleri toplumları bir arada ve diri tutar, çünkü tarihçeler bir ağacın kökleri gibidir, üstelik ne kadar derin olursa o kadar sağlamlaşır, daha da güçlenir.

Uluslararası Bir Dil ve Kültür Vakfı: Yunus Emre Enstitüsü

Yunus Emre Enstitüsü esasen Türk dilini ve kültürünü yurt dışında tanıtmak amacıyla 2007 yılında kurulmuş, Ankara merkezli bir eğitim kurumudur. Enstitü ismini, Anadolu şairi ve sufi Yunus Emre'den almaktadır. Nitekim Yunus Emre dünyada hümanist değerlerin, hayırseverliğin ve sosyal barışın önemli bir temsilcisi olarak kabul edilmektedir. Bu nedenle Enstitü'nün amacı, Türk sanatını ve kültürünü dünyaya duyurmak, barış ve karşılıklı anlayışın hâkim ses olduğu, medeniyetin en yetkin, duyarlı, eşsiz dili sayesinde birbirini daha iyi anlayan bir dünya için çalışmaktır. Şu ana kadar yüzbinden fazla kişi Enstitü tarafından hazırlanan çeşitli programlara iştirak etmiştir. Yunus Emre Enstitüsü temelde hâlihazırda Almanya merkezli Goethe Enstitüsü'nün icra ettiği misyonla benzerlik gösteren bir yumuşak güç anlayışıyla faaliyetlerine devam etmektedir (Lanshina, 2015). Nitekim bu bağlamda bir enstitü'nün kurulması fikri ilk olarak 2000 yılında Türk Dil Kurumu'nun o dönemki başkanı Prof. Ahmet Ercilasun tarafından dile getirilmiştir. Bunun üzerine Prof. Ahmet Ercilasun tarafından hazırlanan proje, 2007 yılında Yunus Emre Vakfı'nın 5653 sayılı Yasa ile kurulmasını müteakip hayata geçirilmiştir (Yunus Emre Enstitüsü, 2022).

Enstitü'nün amacı, Türkiye'yi ve Türk dilini, tarihini, sanatını ve kültürünü global ölçekte dünyanın Türkiye dışındaki diğer coğrafyalarında yaşayan insanlarına daha da yakınlaştırmak ve bu süreçte Türk dili, sanatı ve kültürü alanında eğitim ve kültür faaliyetlerinde bulunmak ve bu kapsamda isteyen herkese destek olmaktır. Enstitü'nün diğer bir amacı da Türkiye ile diğer ülkeler arasındaki kültürel alışverişi ve dostluğu teşvik etmektir. Vakıf iştiraki olan Yunus Emre Enstitüsü, hukuki amaçlarını gerçekleştirmek için Türkçe dil kurslarının yanı sıra yurt dışındaki şubelerinde sanat ve kültür alanında da çeşitli faaliyetler yürütmektedir. Bununla birlikte Enstitü ayrıca bilimsel çalışmalara da destek vermektedir. 2009 yılında kurulan Yunus Emre Enstitüsü'nün şu anda dünya çapında 58'in üzerinde kültür merkezi bulunmaktadır. Kültür merkezlerinde sunulan Türkçe kurslarının yanı sıra Türkoloji bölümleri ve yerel eğitim kurumları ile işbirliği içinde Türkçe dil eğitimlerine de destek verilmektedir. Kültür merkezleri, Türk sanatını ve kültürünü aktarmak için çok sayıda etkinlik düzenlemekte ve ulusal ve uluslararası etkinliklerde Türkiye'yi temsil etmektedir. Enstitü'nün odak noktası Türkçe lisanının öğretilmesidir. Avrupa dil portföyüne benzer şekilde, özel donanımlı sınıflarda ve nitelikli öğretmenler tarafından dilin en modern seçeneklerle öğretilmesi amaçlanmaktadır. Enstitü tarafından gerçekleştirilen Türkçe dil yeterlilik sınavı, Türkiye'deki üniversitelerde tanınan uluslararası geçerliliği olan bir sınav sistemidir. Buna ilave olarak kültür alanında sunulan kurslar, Türk kültür ve sanatını halka yakınlaştırmayı amaçlamaktadır. Enstitü, envanteri uzmanlar tarafından belirlenen kültür merkezlerinde çalışma odaları ve kütüphaneler ile araştırmacı ve bilim insanlarına geniş bir hizmet yelpazesi sunmaktadır (Akıllı, 2018, s. 19-30). Ayrıca Türk dili, tarihi, kültürü ve sanatı alanında nitelikli akademisyen ve araştırmacıların yetiştirilmesi için pek çok sayıda sertifika programları ve ileri eğitim fırsatları da mevcuttur. Enstitü; konserler, sergiler, etkinlikler, paneller, söyleşiler ve fuarlarda Türkiye'nin kültürel hazinelerini sunmaktadır. İşbirliği anlaşmaları kapsamında Türk kültür merkezleri, Türkiye'de

okumak veya çalışmak isteyen kişilere de danışmanlık hizmeti vermektedir (URL-4/Erişim: 17.12.2021).

Avusturya Türk Kültür Topluluğu Vakfı

Avusturya'daki Türk Kültür Topluluğu (TKG) 2004 yılından beri faaliyet gösteren bir dernektir. Derneğin kuruluş amacı, Avusturya'da yaşayan Türklerin ve Avusturya'lıların bilgi alışverişinde bulunabilecekleri ve Avusturya toplumunun şekillendirilmesine aktif olarak katılabilecekleri bir platform sunmaktır. Avusturya Türk Kültür Vakfı tarafından, farklı kültürleri bir araya getirerek karşılıklı saygı ve anlayışı çoğaltmak, toplumlar arasındaki önyargıları kırmak ve bağları güçlendirmek ve böylece Avusturya'da ikâmet eden Türkiye kökenli halkın entegrasyon sürecine hizmet etmek ve bununla birlikte Avusturya ile Türkiye arasındaki ilişkilerin geliştirilmesine de olumlu katkılar sunmak maksadıyla din, dil ve kültürel alanda çeşitli seminerler ve kurslar düzenlenmektedir. Vakıf tarafından bu kapsamda münhasıran ve doğrudan kâr amacı gütmeyen eğitim çalışmaları da desteklenmektedir. Avusturya Türk Kültür Topluluğu Vakfı'nın kurucu ve hâlihazırdaki fiili başkanı Birol Kılıç'tır. Birol Kılıç, Avusturya'lı Türk yayıncı, editör, girişimci ve Avusturya'daki Türk Kültür Vakfının başkanıdır. Birol Kılıç, Bizans ve Osmanlı dönemlerinden beri tüm din ve mezheplerin bir arada yaşadığı İstanbul'un Şişli semtinde dünyaya gelmiş, sanki dünyaya geldiği şehrin karakterine uygun olarak da ilkokulu Hamburg ve Kiel'de, ortaokul ve liseyi ise İstanbul'da tamamlamıştır. İstanbul Üniversitesi Çapa Tıp Fakültesi üçüncü sınıftan kendi isteğiyle ayrılarak, eğitimine Viyana Teknik Üniversitesi elektronik ve haberleşme mühendisliği bölümünde devam etmiş, bu bölümden de yüksek mühendis olarak mezun olmuştur. Kendisi ayrıca aynı üniversitenin biyomedikal mühendisliği bölümünde de lisans derecesine sahiptir. Kılıç bu süreç içinde eğitim ve öğretim faaliyetleriyle koordineli ve eş zamanlı olarak, henüz üniversite öğrenciliği döneminden itibaren, Türkiye merkezli bazı radyo ve televizyonlar için programlar hazırlamış, yorum ve analizler de yapmıştır. Kılıç bu faaliyetlerinin devamında, bir taraftan kendine ait birden fazla mühendislik firmasında profesyonel iş yaşantısına devam ederken, aynı zamanda iş hayatından elde ettiği gelir ile Avusturya'da medya sektöründe hâlen de faaliyet gösteren bir holding kurmuştur. Kılıç, elektronik ve haberleşme alanında olduğu gibi medya sektöründe de başarılı olmuş ve böylece bu sektörde de pek çok kişiye istihdam imkânı sağlamıştır. Birol Kılıç 1999 yılından beri Avusturya'da Neue Welt Verlag Yayınevi tarafından Türkçe ve Almanca yayınlanan Yeni Vatan Gazetesi'ni (Neue Heimat Zeitung), 2009 yılından beri de Einsprechen dergisini çıkarmaktadır. Neue Welt Verlag Yayınevi, çok kültürlü edebiyatı geniş bir kitlelere ulaştırmak amacıyla kurulmuş bir yayınevdir. Neue Welt Verlag Yayınevi, Avusturya kültürel ve entelektüel tarihi temelinde çeşitli konularda farkındalık yaratma, toplum içinde hoşgörü, empati, eleştirel söylemi yüceltme ve böylece özgür ve liberal demokratik anlayışı destekleme ve kültürler arası edebi diyalogu teşvik etme geleneğine sahip canlı bir yayınevdir (URL-5/Erişim 13.02.2020).

Kılıç, 1989'dan beri Avusturya'da Avrupa Türk Akademisyenler Birliği (EATA) dahil olmak üzere, göçmen nüfusun entegrasyonunun geliştirilmesi ve sorunlarının çözülmesi noktasında farkındalık yaratılması noktasında çeşitli kulüp, organizasyon ve kampanyalarda yer almış, Avusturya'da laik ve çağdaş yaşama kendini adanmış bir aydındır (Humanistischer Pressedienst, 2020). Kılıç, Avusturya'daki Türk kökenli toplumun önemli bir temsilcisi olarak, ülkede yaşayan Türkiye'lilerin Avusturya değerleri temelinde entegrasyonunu savunmaktadır. Kılıç bu kapsamda özgür ve demokratik düzenin sınırlarının dini dışlamadığını, aksine dinin siyasi, ekonomik ve sosyal amaçlarla istismar edilmemesi noktasında koruma sağladığını iddia etmektedir. Kılıç ilkesel olarak, siyasileşmiş inanca, her türlü nefret söylemine ve radikal gruplara karşı hoşgörü, empati ve diyalog çağrısında bulunmaktadır. Kılıç bu bağlamda, Avusturya'nın aşırı sağ siyasi oluşumu Özgürlükçü Avusturya Partisi (Freiheit Partei Österreich) eski Genel Başkanı Norbert Hofer'in İslam dininin kutsal kitabı Kuran'ı, korona virüsünden daha tehlikeli olarak nitelendirdiği tarihi talihsiz açıklamasından sonra, Türk kültür

camiası adına, Norbert Hofer'in bir görüşü veya inancı ve mensuplarını alenen aşağılaması ve kamuoyunu müslümanlara karşı kışkırtması iddiasıyla kendisinin Avusturya Parlamentosu Başkan Yardımcılığı görevinden istifa etmesini talep etmiştir (URL-5/Erişim: 13.02.2020; Der Standard/Erişim: 19.04.2020). Kılıç, ayrıca okullarda başörtü yasağının getirilmesi husunda, bu tür yasakların ayrımcılığı artıracağı iddiasıyla, söz konusu yasa tasarısına karşı bir duruş sergilemiş ve böyle bir kanuni düzenlemenin yapılmaması için aktif bir demokratik mücadele göstermiştir (URL-6/Erişim: 19.06.2020). Kılıç bu ve benzeri konularda takınmış olduğu aktif tutum, Türkiye kökenli Avusturyalı'luların ve Avusturya'da ikâmet eden toplumun entegrasyonunun geliştirilmesi noktasında sağladığı olumlu katkılar ve Türkiye kökenli toplumun konjonktürel olarak gerçekleşen popülist kışkırtmalara karşı sağdayu ve feraset ile davranmaları bağlamında benimsediği yapıcı tutum ve sarf ettiği müspet söz ve eylemlerden dolayı, 2015 yılında Avusturya Cumhuriyeti tarafından Gümüş Övünç Madalyası ile taltif edilmiştir. Kılıç ayrıca, kültürel, bilimsel ve sanat alanında yaptığı ve koordine ettiği çalışmalardan dolayı ise 2022 yılında Avusturya Eğitim Bakanlığı tarafından akademik olarak profesör unvanı ile mükafatlandırılmıştır (URL-7/Erişim: 05.10.2020; URL-8/Erişim: 6.05.2022).

Bu vesileyle Birol Kılıç'ın bizatihi yazdığı veya yayıncısı olduğu kitaplardan bazıları aşağıda sunulmuştur: Doğu ve Batı: Beş Yüzyıldan Kalma Karşılaşmalar ve Algılar; Güçlü Duygular: 19. ve 20. Yüzyılda Duygusalılık Üzerine Kültür Bilimi Söylemleri; 100 yıl Burgenland: Uluslararası Bir Sınır Bölgesinin Tarihi; Andreas Tietze ve Avusturya'da Türkoloji; Kant'ın Sis Denizinde Yürüyüşü; Caspar D. Friedrich'in İmgeler Dünyası Nazarından Aklın Eleştirisinin Kökenlerinin Gerçek Tarihi; Kızıl Şövalyeler – Mediciler, Habsburglar ve Osmanlılar Arasında; Bu İşaretin Altında Fethet: Bizans'tan Napoli'ye Dini Mit ve Siyasi İddia Arasında; Kırmızı-Beyaz-Kırmızı: Birinci Dünya Savaşı'nda Avusturya-Türkiye İşbirliğinden Örnekler; Kant Türk Yemekleri Pişiriyor: Immanuel Kant'ın Königsberg'inden Türk Lezzetleri; Büyük Avusturya Almancası-Türkçe Resimli Sözlüğü; Büyük Avusturya Almancası-Türkçe Zazaca Resimli Sözlüğü; Büyük Avusturya Almancası-Ukraynaca Resimli Sözlüğü.

TARTIŞMA

Her ulus gücünü köklerinden alır (Huntington, 1993, s. 22-49). Bir ağacın kökleri ne kadar derin ise o kadar sağlamdır. Bu sebeple kökleşmek toplumda kırılabilirliği azaltır, bütünleşmeyi güçlendirir. Geçmişle irtibatını muhafaza eden toplumlar geleceğe daha güvenle bakarlar. Nitekim bir ülke geçmişi ile bağlarını güçlendirdiği, kökleriyle irtibatını muhafaza ettiği sürece geleceğe daha güvenle yürür. Devletlerde devamlılık esastır. Bu bakımdan toplumun her kesiminin değer ve önem atfettiği, sanatçı, bilim insanı, devlet adamı ve asker şahsiyetlerin varlığı birlik ve beraberliğin tesisine katkı sağlayan ortak değerler oluştururlar (Bozkurt, 1974, s. 33; Armaoğlu, 1996). Bu bağlamda fazilet ve erdem hasletleri üzerine bina edilen toplumsal birliktelikler kalıcı olur. Nitekim günümüzde ancak kökleriyle bağını koruyan ve bununla birlikte çağdaş değerlerle uyumlu modernist, sınıfsız, imtiyazsız ve çoğulcu ülkeler diğer ülkelere rol model olmaktadır (Webster, 1973, s. 243; Hamilton, 1995, s. 38; Giritli, 1997, s. 171; Çeçen, 1981, s. 359; Kışlalı, 1993, s. 53; Dumont, 1999, s. 49-72; Hanioglu, 2011, s. 67). Bu bağlamda günümüzde küreselleşmenin de etkisiyle, anti jakobenist, insanı merkeze alan, medeniyet ve uygarlık tarifini insan üzerinden yapan, akılcı, barışçı, yeryüzündeki tüm kültür ve medeniyetlere saygılı, modernite ile uyumlu bir yönetim felsefesine sahip olan, çoğulculuk fikrini benimsemiş ülkeler güçlerini tahkim etmektedirler (Avcı, 2003, s. 231). Nitekim günümüzde muasır medeniyet seviyesinin önemli bir ölçütü, çoğulcu bir toplum anlayışını yüceltmesi şeklinde yorumlanabilir (Huntington, 2012). Nitekim gelişmiş ve kalkınmış medeni ülkeler, sadece varlıklı oldukları için insan haklarında ileri değillerdir, insan haklarında ileri oldukları için medeni ve varlıklıdır (Bozkurt 1974; Drucker 1994; Waewer, 2008, s. 151-178; Wisnewski, 2008, s. 175).

Bu bağlamda tarihsel açıdan medeni ülkelerin ayırt edici özelliği, çağın gelişmelerini kendi kültürlerine adapte edebilme kabiliyetleridir. Medeni toplumlar bir taraftan kimliklerini temsil eden kültürel öğeleri, kök ve değerlerini muhafaza ederken, diğer taraftan dünya ile entegre, insanlığa ait tüm değerlere ayırt etmeksizin saygılı, yenilikçi, modernist bir dünya görüşünün temsilcisidirler. Şüphesiz bu paradigmanın toplumları birleştirici bir etkisi vardır. Nitekim Fransız sosyolog Raymond Aron'a göre (2005), sadece etnik bir milliyetçilik üzerine inşa edilen vatan sevgisi koca bir toplumu radikalleştirebilir ve sadece bir tek tipçiliğe hapsedebilir. Bu noktada tarihte büyük devletler ve imparatorluklar kurmayı başarmış toplumlar tuhaf bir şekilde tarihin belirli dönemlerine saplanıp kalabilirler (Giddens 2008). Bunun çeşitli örnekleri vardır. Misal Matzka'ya göre (2009), günümüzde dahi Avusturya halkının Avusturya-Macaristan İmparatorluğunun görkemli ve ihtişamlı dönemlerinin etkisinden sıyrılıp, tüm yalınlığıyla bugünleri kavrayabildiğini söyleyebilmek güçtür. Bugün hani misal Almanya'da, kime sorarsanız Avusturya'lılarla ilgili olarak; "*Onlar hâlen Kayser döneminde yaşadığına inanan ve zamanın gereklerine adapte olmakta direnen bir topluluk*" şeklinde bir yorum yapabilir (Matzka, 2009; Şengöz, 2019).

Toplumlar sorunlarını ancak toplumun üst ve alt katmanlarının tümüyle ve mutlak suretle bir mutabakatıyla kalıcı olarak çözebilirler. Bu kapsamda kamu diplomasisi, özünde teknik ve pragmatik yöntemlerle çözülebilecek basit sorunların çözülebilmesi noktasında müspet katkılar sunar. Bu bağlamda esasen bir ülkenin diasporası en etkili kamu diplomasisi vasıtalarından bir tanesidir. Ancak bir ülkenin yurt dışı topluluğunun diaspora olup olmaması ile ilgili ayırım, bahse konu toplumun kolektif bir şuura, hadiseler ve olgular karşısında bütüncül ve organize bir refleks gösterebilme kapasitesine sahip olup olmamasıyla yakından ilgilidir. Bu bakımdan organize yurt dışı toplulukları, ülkelerinin muhatap ülkelere açılımı, ülkeler arasında ticari ve sınai ilişkiler geliştirebilmesi, ülkenin saygınlığının ve tanınırlığının artırılması noktalarında oldukça değerlidir. Elbette diasporanın bu kabiliyeti, buldukları ülkede temsil edilme ve dikkate alınma kabiliyetleri, ekonomik hayattaki varlıkları ve potansiyelleri, etkili yerlerde görev yapan iyi eğitilmiş yetişmiş insan kaynakları mevcudiyeti gibi unsurlara göre değişir. Ancak şurası bir gerçektir ki, ev sahibi ülke halkları bir diğer ülke hakkında en kolay bir biçimde, ülkelerinde bulunan o ülke insanları üzerinden bir fikir ve kanaat sahibi olurlar. Bu noktada diasporalar, bir ülkenin maddi ve manevi değerlerinin tanıtılması bağlamında kuvvet çarpanı etkisine sahip bir kamu diplomasisi aracıdır. Diapora, kamu diplomasisinin önemli bir enstrümanı olarak ülkenin küresel dünyada konvansiyonel yöntemlerle elde edilemeyecek derecede başarılı bir şekilde tanıtılmasına, ülke aleyhine gelişen ön yargı ve sosyo-kültürel bariyerlerin ortadan kaldırılmasına ve ikili ilişkileri kuvvetlendirecek köprülerin kurulmasına katkı sunabilir ve imkân verebilir. Ayrıca bununla paralel olarak yurt dışında elde edilen tecrübelerin ülkeye transferi de, ülkenin gelişimi için bir kuvvet çarpanı etkisine sahiptir. Bir ülkenin yurt dışındaki kalifiye insan gücü ve girişimci mevcudiyeti, ulusal güvenlik bağlamında mezkûr ülkede stratejik değerde olan askeri üslere sahip olunması kadar ve hatta bundan daha da fazla önemli ve faydalı olabilir.

Avrupa genelinde yurt dışında yaşayan Türk diasporası kendisini evinde hissetmekte ve yaşam koşullarından yüksek düzeyde memnuniyet duymakta ve ev sahibi ülkelerin entegrasyon politikalarından genel manada memnuniyet duyduklarını ifade etmektedirler. Ne var ki Türk diasporasının pek çoğu anavatanlarındaki iç politik siyasi meselelerle ziyadesiyle bir alaka içinde bulunmalarına rağmen, yaşadıkları ülkelerdeki politik olaylara karşı yeterince ilgili değildir. Bunun nedeni Avrupa merkezli Türk diasporasının çoğunun anavatanlarıyla kurdukları yüksek gönül bağının bir yansıması ve kendilerini her şeyden önce Türkiyeli olarak tanımlamaya devam etmeleridir. Bu tercihin bir diğer nedeni de, Avrupa'lı Türklerin buldukları ülkelerle ilgili siyasi talep ve beklentilerinin anavatanları ile ilgili talep ve beklentilerine nispeten daha düşük seviyede olmasıdır. Bu durum kendilerinin Türkiye'deki gelişmelere ve siyasete daha fazla ilgi duymalarına neden olmaktadır.

Bununla birlikte halihazırda Avrupa'da iki yüz elli bine yakın küçük ve orta ölçekli işletme, Türk girişimciler tarafından çalıştırılmakta ve toplamda bir milyona yakın kişiye istihdam sağlanmaktadır (Şengöz, 2019, s. 73). Ne varki, Türkiye'nin yurt dışı diasporası genellikle buldukları ülkelerde hâlen işçi (emek) sınıfı veya küçük esnaf olarak geçimlerini sağlamaktadırlar ve birçoğu öncelikle lisan problemlerinden dolayı sadece Türk medyasını takip etmektedirler. Bu bakımdan Avrupa'da çift dilli yapılan yayınlar toplumlar arasındaki ilişkilerin geliştirilmesi noktasında oldukça önem arz etmektedir. Nitekim yurt dışında yaşayan Türkler genellikle Türk televizyonlarını izledikleri ve medyasını takip ettikleri gibi, aynı zamanda sadece buldukları şehirlerdeki kasaba ve köy dernekleri ile dini vakıf ve cemaatler üzerinden sosyalleşmektedirler (Hoffman vd., 2020). Bu dernekler arasında en büyük payı, kuşkusuz cami/cemevi kurma ve koruma dernekleri gibi dini tandanslı vakıflar almaktadır. Bu kapsamda söz konusu dernek ve vakıfların buldukları ülke politikasını etkilemek veya yön vermek, siyasi mekanizmalar üzerinde Türkiye'nin lehine bir baskı gerçekleştirmek gibi bir amaçları, imkân ve kabiliyetleri de yoktur. Kaldı ki, dini derneklerde siyaset yapılması da kanunen yasaktır. Söz konusu dernekler aslında sadece Türk'ün Türk ile hasbîhâl ettikleri kıraathaneler şeklinde bir fonksiyon görmektedirler. Aksine bu tür derneklerin ön yargılı bir biçimde anavatana ait siyasi söylemlere karbon görevi gördükleri iddiasıyla buldukları ülkelerde zaman zaman antipati ile karşılandıkları da söylenebilir. Diğer taraftan sadece Türkiye karşıtlığı yapan muhalif grupların katı ideolojik çizgileri de ister istemez Türkiye'nin imajına, saygınlığına, haklı olduğu bazı meşru konulardaki menfaatlerine zarar verebilmektedir.

Avrupa'da Almanya, Fransa ve Hollanda'dan sonra en fazla Türkiye'li göçmenin yaşadığı ülke Avusturya'dır. Yapılan bir sosyal araştırmaya göre (Hoffman vd., 2020) Avusturya'daki Türklerin Türkçe televizyon izleme ve Türkiye üzerinden sosyal medya takip oranı, yerel kanalları izleme oranlarının en az üç katıdır. Yine bu araştırmaya göre 2018 Dünya Kupası finallerinde Avusturya'lı Türklerin Türk milli takımını destekleme oranı yüzde seksen bir olmasına karşın, Avusturya milli takımını destekleme oranı sadece yüzde ikidir. Bu durum esasen Avusturya'lı Türklerin yaşadıkları ülkelere ziyade, anavatanları ile gönül ilişkilerini en üst seviyede devam ettirttiklerinin ve buldukları ülkeye tam olarak entegre olmadıklarının bir göstergesidir (URL-9/Erişim: 22.07.2022). Bu kapsamda Avusturya'lı Türklerin memleketleriyle gönül bağlarını muhafaza etmeleri elbette önemlidir, ancak bununla beraber yaşadıkları yöre, şehir ve ülke ile de alakalı bir müşterek bir hissiyata sahip olmaları, toplumlar arasındaki gönül köprülerinin inşa ve tahkim edilme sürecine katkı sunabilir. Bu anlamda kamu diplomasisi sadece ülkeler arasındaki münasebetlerin geliştirilmesi noktasında değil, entegrasyon ve aktif temsil sürecinin tekemmül ettirilmesi ve hak edilen bir takım yasal hakların elde edilmesi sürecinde de olumlu katkılar sağlayabilir. Örneğin Avusturya her ne kadar, halkına sağladığı sosyal ve ekonomik imkânlar nedeniyle (üniversite öğrenci bursları, çocuklar için koşulsuz olarak sağlanan aile yardım desteği (Familienbeihilfe), kesintisiz sosyal yardımlar ve sağlık güvencesi gibi) cazip bir ülke olsa da (URL-10/Erişim: 02.01.2021), halkın yabancı kökenli nüfusunun yarısına yakını, Avusturya vatandaşı olmadıkları için ülke genelinde ve Avrupa Birliği üyesi bir ülkenin göçmeni olmamaları nedeniyle de hatta yaşadıkları ilçelerde bile, hâlen seçme ve seçilme hakkına sahip değildirler. Bu sebeple Avusturya'da yaşayan Türkiye kökenli vatandaşların toplum içinde daha aktif bir sosyal ve siyasi mesuliyet yüklenerek, yaşadıkları bölgelerde katılımcı demokrasinin bir gereği olarak ilave bazı kamusal görevler ve siyasal haklar talep etmelerinde, Avusturya'lı Türk toplumunun temsiliyet ve görünürlüklerinin artırılması noktasında fayda vardır. Bu bakımdan kamu diplomasisi esasen bir yumuşak güç aparatı olarak hem bu tür taleplerin karşılık bulması, hem de iki ülke arasındaki köprülerin genişletilmesi noktasında da önemli bir takım fırsatlar sunabilir. Nitekim bu noktada buldukları ülkelerde başarılı olmuş ve o ülkenin milli takımına kadar yükselmiş bizatihi göçmen veya kökleri göçmen olan bir sporcunun veya ödülleri kazanmış bir bilim insanının, veyahut hazırladığı kitaplar, çıkardığı gazete ve dergiler, çektiği belgesellerle kitlelere ulaşan bir düşünce insanının, dahası bizatihi kişiliği, tavır ve tutumlarıyla muhatap olduğu insanlar üzerinde güven hissi uyandıran sıradan bir insanın, bir küçük esnafın, bir okul talebesinin,

bunlardan çok daha önemlisi Türk insanı ve kültürü ile münasebetini geliştirmiş kişilerin doğrudan veya dolaylı olarak kamu diplomasisi adına sunacağı fırsatlar ve elbette sağlayacağı müspet katkılar öyle zaman olur ki, başka hiçbir gayretle aynıyla ikame edilemeyebilir.

SONUÇ

Sonuç olarak günümüzde, bilhassa küreselleşmenin etkisi, iletişim ve bilişim teknolojilerindeki gelişmeler, insan haklarına yoğun vurgu, kamu yararı ve birey arasındaki fayda dengesinin birçok durumda birey lehine muhafazasının gözetilmesi gibi hususların önemini artırması, uluslararası ilişkilerde klasik diplomatik yöntemlerle beraber ve daha ziyade kamu diplomasisinin önemini ortaya çıkaran gelişmelerden sayılabilir (Kissinger, 2000). Esasında her birey, yurt dışında veya içinde herhangi bir vesileyle temas ettiği her bir yabancı nezdinde bir yönüyle hem bir kamu diplomasisi vasıtası hem de mensubu olduğu ülkenin bir temsilcisidir. Bu noktada elbette Türk diasporası üzerine bilhassa önemli vazifeler düşmektedir. Türk diasporası muhakkak geçen zaman içinde yaşadıkları ülkelerde etkinliklerini artırmakta ve yaşadıkları ülkeye daha fazla katma değer sağlamaktadırlar. Diaspora Türkleri ayrıca Türkiye Cumhuriyeti'nin gelişmiş ülkelerdeki barış elçileri, ticari ataşeleridir. Çünkü medya ne yazarsa yazsın veya politikacılar ne konuşursa konuşsun Türkiye hakkındaki kanaatler aslen o ülkede yaşayan Türkler üzerinden oluşmaktadır. Türkiye'nin temsil edilmesi ve tanıtılması noktasında iyi eğitilmiş, lisan problemi olmayan, topluma adapte ve entegre, iyi eğitilmiş genç Türkler önemli bir yer tutmaktadırlar. Bu kapsamda Avusturya Türk Kültür Vakfı örneğinden hareketle Türklerin her geçen gün daha fazla nitelikli işgücü piyasasında yer almaları ve ihtisas gerektiren iş konularında girişimcilik faaliyetlerinde bulunmaları, Avrupa'lı Türklerin kamu diplomasisi alanında etki yarıçaplarının artmasına katkı sunmaktadır. Bununla birlikte Yunus Emre Dil ve Kültür Vakfı gibi uluslararası kurumsal yapılanmaların da sayı ve çeşitliliklerinin çoğaltılması, görünürlüklerinin ve bilinirliklerinin artırılması için çabaların çoğaltılması oldukça önemlidir. Bu kapsamda kolektif örgütlü çabaların teşvik edilmesi bağlamında Yunus Emre Enstitüsü ile Avusturya Türk Kültür Vakfı benzeri kurumsallaşmış organizasyonların ziyadesiyle desteklenmesi ve bu tür oluşumların sayı ve niteliklerinin, etki yarıçaplarının artırılmasının teşvik edilmesi önem arz etmektedir.

Netice itibarıyla kamu diplomasisi alanında yapılan hiçbir çaba küçümsenmemeli, bu noktada yerleşik kapalı yaklaşımlardan sıyrılılarak, Türk Diasporasının kendi içinde bir takım politik mülahazalar nispetinde hizipleşme, ötekileştirme, dışlama gibi bir takım kısır tutum ve tavırlara meyletmeden müşterek bir çaba içinde hareket etmelerinin teşvik edilmesi ve desteklenmesi bilhassa önem arz etmektedir. Bu kapsamda olabilecek muhtelif tefrikaların henüz oluşmadan önüne geçilerek kamu diplomasisi bağlamında mevcut vasıta ve kaynaklardan bir sinerji içinde istifade edilebilmesinin yöntemleri geliştirilmelidir. Bunun için azami nispette birlik, beraberlik ve paylaşılan bir vizyon birliğinin tesis edilmesine yönelik bir müşterek bilincin geliştirilmesi için gayretlerin teksif edilmesinde fayda vardır.

Bu çalışmada öncelikle önemli bir kamu diplomasisi vasıtası olarak Türk Diasporası üzerinden ve Avusturya Türkiye münasebetleri bağlamında bir değerlendirme yapılmıştır. Bu nedenle gerçekleştirilen bu çalışmadan ayrı olarak, kamu diplomasisi bağlamında dil, kültür ve sanat üzerine gerçekleştirilebilecek uluslararası festival ve şöenlerle ilgili olarak da başka bir araştırma yapılabilir. Nitekim bir ülke doğal olarak eğitim, sanat, kültür, turizm alanında daha fazla dikkate değer, cazibe merkezi bir konuma yükseldikçe, kamu diplomasisi alanında gösterilen temsil ve çabaların da başarı nispeti artacaktır. Kaldı ki, eğer bir kimsenin Türk halkı ve Türkiye hakkında bir sempatisi ve yerleşik bir takım olumlu düşünceleri var ise, doğal olarak o kimse de Türkiye Cumhuriyeti'nin bir gönül elçisi ve kamu diplomasisi vasıtasıdır. Bu bağlamda ülkede eğitim öğretim, iş, seyahat ve turizm vesair maksatlarla misafir edilen veya bir kültürel, sanatsal veya bilimsel etkinlikte ağırlanan yabancılar da potansiyel olarak, hem kamu diplomasisinin birinci dereceden muhatabı, hem de mustakbel bir vasıtası olabilirler. Bu husus da münhasıran başka bir çalışmanın konusu olarak ele alınabilir.

KAYNAKÇA

- AKILLI, E. (2018). Yunus Emre Institute as a Tool for Cultural Diplomacy and Nation Branding. *Turkisch Studies Economics, Finance and Politics*, 13 (22), 19-30.
- ARON, R. (2005). *Sosyolojik Düşüncenin Evreleri*. (Çev.A. Korkmaz), İstanbul: Kırmızı Yayınları.
- AVCI, C. (2003). *Atatürk'ün Milliyetçilik Anlayışı. Atatürk ve Atatürkçü Düşünce*. Ankara: Genelkurmay Askeri Tarih ve Stratejik Etüt Başkanlığı, Genelkurmay Basım Evi.
- BOZKURT, G. (1974). *İnsan ve Kültür*, İstanbul: Remzi Kitabevi.
- CULL, J. N. (2006). *Public Diplomacy Before Gullion: The Evolution of a Phrase. USC Public Diplomacy*. California: University of Southern California.
- CULL, J. N. (2008). *The Annals of the American Academy of Political and Social Science Public Diplomacy: Taxonomies and Histories*, California: University of Southern California.
- CULL, N. (2010). *The Cold War and the United States Information Agency*, New York: Cambridge University Press.
- ÇEÇEN, A. (1981). *Atatürk ve İdeoloji, Türk Dili*. Ankara: TDK Yayını.
- Der Standard. (2020, 19 Nisan). Türkische Kulturgemeinde fordert Hofers Rücktritt wegen Koran-Sagers, (Erişim: 19 Nisan 2020).
- DRUCKER, P. (1994). *Post-Capitalist Society*, New York: HarperCollins Publishers.
- DUMONT, P. (1999). *Kemalist İdeolojinin Kökenleri*. İstanbul: Sarmal Yayınları.
- FINN, H. K. (2002). *Public Diplomacy: Effective Strategies for the Future*. Washington: Washington Institute.
- GASIMOVA, F. (2020). Oğuz ve Kelt Eposlarında Rastlanan Esas ve Yardımcı Tipler, Motifler. *Folklor Akademi Dergisi*, 3 (3), 534-550.
- GIDDENS, A. (2008). *Sosyoloji*. (Çev. Cemal Güzel), Ankara: Kırmızı Yayınları.
- GİRİTLİ, İ. (1997). Atatürk ve Türkiye'nin Modernleşmesi. *Atatürk Araştırma Merkezi Dergisi*, 13 (37), 171.
- GÜNAY, B. (2005). *Avrupa'dan Asya'ya Sorunlu Türk Bölgeleri*. İstanbul: IQ Yayınları.
- HAMILTON, P. (1995). *Emile Durkheim: Critical Assessments*. Oxfordshire/UK: Routledge.
- HANİOĞLU, S. (2011). *Ataturk: An Intellectual Biography*. Princeton: Princeton University Press.
- HARTMANN, J. (2009). *Internationale Beziehungen*. Köthen: Springer Sozialwissenschaften Verlag.
- HECKMAN, F. (1997). Göçmenlerin Almanya'da Ulusal Kimliği ve Entegrasyonu. İçinde, *Körber-Stiftung. Hamburg Türk-Alman Sempozyumu*, 279-284.
- HOFFMAN, M., MAKOVSKY, A. ve WERZ M. (2020). *The Turkish Diaspora in Europe. Integration, Migration, and Politics. Americanprogress*. Paris: Fondation Jean Jaures.
- Humanistischer Pressedienst, "Österreich: Verfassungsgerichtshof kippt Kopftuchverbot in Volksschulen", (Erişim: 30 Nisan 2021).

- HUNTINGTON, S. (1993). The clash of civilizations, *Foreign Affairs*, 72 (3), 22– 49.
- KASABA, R. (2008). *The History of Turkey: Turkey in the Modern World*. Cambridge: Cambridge University Press.
- KAYA, M. A. (2012). Keltlerin Anadolu'ya Göçü: Göç Nedenleri, Yolları ve İlk On Yıl. *Çanakkale Araştırmaları Türk Yıllığı*, 10 (13), 1-16.
- KIŞLALI, A. K. (1993). Atatürk'e Saldırmanın Dayanılmaz Hafifliği, Ankara: İmge Yayınevi.
- KISSINGER, H. (2000). *Diplomasi*, (Çev: İ. H. Kurt). Ankara: Türkiye İş Bankası Kültür Yayınları.
- LANGER, S. (2007). *Der Erfolg von Public Diplomacy: Eine theoretische Analyse am Fallbeispiel*. Saarbrücken: VDM.
- LANSHINA, T. (2015). The Goethe Institute and Soft Power. *International Organisations Research Journal*, 10 (1), 86-104.
- MATZKA, C. (2009). *Austria and Turkey: Their Burden of Histories*. Wien: Universität Wien.
- NYE, J.S. (2004a). Soft Power and American Foreign Policy. *Political Science Quarterly*, 119 (2), 255-270.
- NYE, J.S. (2004b). *Soft Power. The means to success in world politics*. New York: PublicAffairs.
- NYE, J.S. (2008). *The Powers to Lead*. Oxford: Oxford University Press.
- PANIKOS, P. (1999). *Outsiders: A History of European Minorities*. London: Continuum International Publishing.
- SANCAR, G. A. (2012). *Kamu Diplomasisi ve Uluslararası Halkla İlişkiler*. İstanbul: Beta Yayınları.
- SEAN, R. (2020). *The War on the Uyghurs: China's Internal Campaign Against a Muslim Minority*. Princeton: Princeton University Press.
- STEVENS, J. ve CABOT, A. (2007). *The Empire of Austria: Its Rise and Present Power*. South Carolina: BiblioBazaar.
- ŞENGÖZ, M. (2019). *Birleşik Kaplar Teorisi*. Ankara: Astana Yayınları.
- ŞENGÖZ, M. (2020). Şarki Türkistan Cumhuriyeti. *Türk Ekini*, 2020/I (6), 50-56.
- ŞENGÖZ, M. (2022). Ottoman Martyrs of The Galicşan Front, Resting in Vienna Central Cemetery. *Uluslararası Afro-Avrasya Araştırmaları Dergisi*, 7 (13), 32-40.
- TAYLOR, P. M. (2009). *Public Diplomacy and Strategic Communications*. Routledge: Routledge Handbook of Public Diplomacy.
- URL-1. (2022, 21 Mayıs). What is the Fulbright Program. <https://fulbrightscholars.org/who-we-are/what-fulbright-program>, (Erişim: 21.05.2022).
- URL-2. (2021, 21 Mayıs). Bureau of Educational and Cultural Affairs Exchange Programs non-U.S. Citizens. <https://exchanges.state.gov/non-us/program/international-visitor-leadership-program-ivlp>, (Erişim: 21.05.2022).

- URL-3. (2022, 27 Haziran). U.S. Defense Budget 2022: How much does the United States spend on its Defense budget?. <https://executivegov.com/articles/u-s-defense-budget-2022-how-much-does-the-united-states-spend-on-its-defense-budget>, (Erişim: 27.06.2022).
- URL-4. (17 Aralık 2021). Yunus Emre Institut. <https://www.YunusEmreInstitut.html>, (Erişim: 17.12.2021).
- URL-5. (2020, 13 Şubat). FPÖ sieht Sieg für radikalen Islam. <https://www.tagesstimme.com/2020/12/13/kopftuch-urteil-fpoe-sieht-sieg-fuer-radikalen-islam>. (Erişim: 13.02.2020).
- URL-6. (2020, 19 Haziran). FPÖ: 2000 km Abstand für Türkische Kulturgemeinde!. <https://www.heute.at/s/fpoe-2000-km-abstand-fuer-tuerkische-kulturgemeinde-100087838> (Erişim: 19.06.2020).
- URL-7. (2020, 5 Ekim). Ehrenzeichen von Bundespräsident für Verdienste um die Republik Österreich an TKG Obmann Birol Kilic. Ehrenzeichen für Verdienste um die Republik Österreich an Birol Kilic | Türkische Kulturgemeinde in Österreich, 08.10.2015 (ots.at) (Erişim: 5.10.2020).
- URL-8. (2022, 6 Mayıs). Verleger und Publizist Birol Kilic bekam Berufstitel Professor verliehen. <https://www.presse-nachrichten.de/2022/05/06/verleger-und-publizist-birol-kilic-bekam-berufstitel-professor-verliehen/> (Erişim: 06.05.2022).
- URL-9. (2022, 22 Temmuz). Turkische Kulturgemeinde Österreich). [https://www.Impressum-TurkischeKulturgemeindeÖsterreich\(turkischegemeinde.at\).html](https://www.Impressum-TurkischeKulturgemeindeÖsterreich(turkischegemeinde.at).html), (Erişim 22.07.2022).
- URL-10. (2021, 1 Şubat). Bundeskanzleramt. Familienbeihilfe. Basisinformation zur Familienbeihilfe. <https://www.bundeskanzleramt.gv.at/agenda/familie/familienbeihilfe.html>, (Erişim: 01.02.2021).
- WAEWER, O. (2008). Toplumsal Güvenliğin Değişen Gündemi, Uluslararası İlişkiler, 5(18), 151-178.
- WEBSTER, D. E. (1973). *The Turkey of Atatürk; Social Process in the Turkish Reformation*. New York: AMS Press.
- WISNEWSKI, J. J. (2008). *Torture, Terrorism, and the Use of Violence*, Cambridge: Cambridge Scholars Publishing.